

SEKRETARIAT

Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 03.08.07

nr. 1148 podpis. I

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 3.08.07

nr. 5558 podpis. BPS

MINISTER FINANSÓW

Warszawa, dnia 31 sierpnia 2007 roku

AE-VIII-0602-7-EF/MB7-10660/07

Pan
Bogdan BORUSEWICZ
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W nawiązaniu do pisma z dnia 30 lipca 2007 r. znak: BPS/DSK-043-478/07, przy którym przesłane zostało oświadczenie złożone przez Pana Senatora Stanisława Karczewskiego na 37 posiedzeniu Senatu RP w dniu 26 lipca 2007 r. nawiązujące do proponowanej przez resort finansów struktury opodatkowania podatkiem akcyzowym papierosów, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

W projekcie nowej ustawy o podatku akcyzowym, który został przekazany pod obrady Stałego Komitetu Rady Ministrów, dokonano zmiany aktualnie obowiązującej struktury opodatkowania akcyzą papierosów, opartej na proporcjonalnym wzroście stawki kwotowej i procentowej proponując, w ramach mieszanego systemu, model opodatkowania podatkiem akcyzowym papierosów i tytoniu do palenia polegający na wzroście stawki kwotowej i ustaleniu stałej stawki procentowej na poziomie 25%, liczonej od ceny detalicznej.

O wyborze tego mechanizmu opodatkowania zdecydowało szereg istotnych uwarunkowań składających się na realizację celów stojących przed polityką akcyzową państwa, tj. zabezpieczenia określonych wpływów budżetowych, konieczności dostosowania do prawa wspólnotowego w zakresie wysokości obciążenia podatkowego do poziomu minimalnych stawek unijnych czy też wypełniania wymogów zdrowotnych.

Na wstępie chciałbym zasygnalizować, iż zaproponowany przez resort sposób liczenia akcyzy oparty głównie na mechanizmie wzrostu stawki kwotowej, a nie procentowej będzie powodował najniższy wzrost cen detalicznych wyrobów tytoniowych. Każdy inny z branych pod uwagę wariantów określania składowych stawki akcyzy powodowałby wyższy wzrost cen tych wyrobów.

Ponadto proponowany system jest korzystniejszy z punktu widzenia stabilności i przewidywalności wpływów budżetowych z tytułu podatku akcyzowego od wyrobów tytoniowych bowiem zmniejsza zależność budżetu od polityki cenowej producentów.

Wzrost składnika kwotowego podatku akcyzowego od papierosów przy jednoczesnym pozostawieniu składnika procentowego na niezmiennym poziomie powoduje większy

relatywny wzrost akcyzy i cen marek tanich papierosów w porównaniu do marek drogich, co wynika z faktu, iż stały składnik podatku, jednakowy dla wszystkich papierosów, ma większy udział procentowy w podatku akcyzowym płaconym od marek tanich, niż ma to miejsce w przypadku marek drogich.

Zwiększenie zaś ogólnego poziomu cen detalicznych papierosów, a zwłaszcza w segmencie papierosów tanich, zmniejsza ich dostępność dla nieletnich, co sprzyja realizacji celów zdrowotnych, i jest zgodne ze wskazaniami zawartymi w *Ramowej Konwencji WHO o Ograniczaniu Używania Tytoniu*.

Zaproponowana struktura opodatkowania ułatwi harmonijne dojście do poziomu opodatkowania akcyzą papierosów wymaganego przez Unię Europejską, tj. osiągnięcia 64 EURO na 1000 sztuk, gdyż poprzez zmniejszenie rozpiętości cenowej między papierosami drogimi i tanimi, przeciwdziała obniżaniu się najpopularniejszej kategorii cenowej, stanowiącej punkt odniesienia dla określania stopnia zaawansowania realizacji przez Polskę postanowień traktatowych w zakresie wymogów dotyczących opodatkowania akcyzą papierosów.

Zasygnalizowania wymaga także to, iż plantatorzy tytoniu zrzeszeni w Polskim Związku Plantatorów Tytoniu pozytywnie ocenili proponowane regulacje dotyczące wyrobów tytoniowych. Ich zdaniem relatywnie wyższy wzrost cen papierosów tanich pozwoli utrzymać na odpowiednim poziomie ceny skupu surowca tytoniowego, promując tym samym tytoń o wysokiej jakości, zwłaszcza iż plantatorzy zainwestowali olbrzymie środki finansowe, aby produkowany przez nich tytoń spełniał najwyższe standardy międzynarodowe. Uznali zatem, iż przedmiotowa struktura opodatkowania papierosów jest właściwa i zabezpiecza interesy plantatorów bowiem zminimalizuje ryzyko spadku opłacalności upraw polskiego tytoniu.

Wzrost cen detalicznych papierosów, w tym relatywnie wyższy dla papierosów najtańszych, wynikający z przyjętej struktury opodatkowania akcyzą, niewątpliwie ograniczy w większym lub mniejszym stopniu ich dostępność dla palaczy o niskich dochodach. Tym nie mniej nie musi to oznaczać, aczkolwiek pożądanego ze względów zdrowotnych, znaczącego spadku ich konsumpcji. Alternatywą bowiem dla dużo droższych papierosów jest tani tytoń do palenia. W projektowanej ustawie *o podatku akcyzowym* zaproponowano zróżnicowanie stawek akcyzy na papierosy i tytoń do palenia i ustalono relację w opodatkowaniu między tymi wyrobami na poziomie 50%. A zatem palacze o niskich dochodach mają możliwość legalnego zakupu dużo tańszego niż papierosy wyrobu tytoniowego, a mianowicie tytoniu do palenia bez konieczności sięgania po wyroby pochodzące z przemytu niewiadomego pochodzenia i wątpliwej jakości.

Jeżeli chodzi o opinie konkurujących ze sobą firm tytoniowych, działających na polskim rynku wyrobów tytoniowych, to nie wszystkie one zgłosiły poparcie dla proponowanych zmian. Należy zauważyć, iż firmy tytoniowe uzależniają swoje stanowisko, odnośnie opodatkowania akcyzą wyrobów tytoniowych, od konkretnej sytuacji firmy w danym kraju biorąc pod uwagę asortyment produkowanych wyrobów i pozycję rynkową. I tak np. firma Altadis Polska S.A. krytykując propozycję obniżenia części procentowej podatku akcyzowego do 25% i wyrażając obawy związane ze zmniejszeniem się rozpiętości cenowej między papierosami drogimi i tanimi, posiada znaczącą pozycję we Francji, gdzie dzięki zastosowaniu minimalnej ceny na papierosy różnice cenowe pomiędzy najdroższymi i najtańszymi papierosami należą do najniższych w Europie.

Odnosząc się zaś do stwierdzenia, iż model podwyżek akcyzy, charakteryzujący się wzrostem stawki kwotowej i pozostawieniu na stały poziomie stawki procentowej, powoduje nierówne obciążenie podwyżkami tego podatku poszczególnych producentów papierosów, prowadząc do uprzywilejowania wąskiej grupy producentów papierosów i naruszenia równych warunków konkurencji chciałbym uprzejmie wyjaśnić, co następuje.

System mieszany, bez względu na przyjętą strukturę opodatkowania, polega na stosowaniu kwotowo-procentowych stawek akcyzy, określonych w jednakowej wysokości dla wszystkich rodzajów papierosów. Akcyza jest podatkiem pośrednim, obciążającym wyrób, a nie producenta. Jeżeli więc dla wszystkich papierosów obowiązują te same stawki, to zachowana jest zasada równego traktowania wszystkich producentów należących do tej samej grupy.

Nie istnieje zatem groźba likwidacji zakładów produkujących tańsze papierosy, a tym samym spadku zatrudnienia. Silna konkurencja panująca na rynku gwarantuje bogatą ofertę papierosów we wszystkich segmentach cenowych. Zaś wzrost jakości papierosów tańszych może sprawić, iż zainteresowanie nimi ze strony konsumentów nie spadnie.

Odpowiadając na pytanie związane z przemysłem należy stwierdzić, iż wymóg osiągnięcia unijnego minimum podatkowego wymusza konieczność podwyżek akcyzy, a w następstwie i cen detalicznych, co jest równoznaczne ze wzrostem presji na przemysł. Papierosy z przemysłu pochodzą głównie z wschodniej granicy (Ukraina, Białoruś, Rosja) i jako że nie są obciążone żadnymi należnościami celnymi i podatkowymi charakteryzują się dużą elastycznością cenową i zawsze będą konkurować z papierosami pochodzącymi z legalnych źródeł. Resort finansów niejednokrotnie podkreślał, iż obniżenie stawek akcyzy na papierosy nie może stanowić narzędzia do walki z przemysłem. Tym nie mniej szczególne znaczenie w tym zakresie może odgrywać struktura opodatkowania. Przyjęcie proponowanego sposobu liczenia akcyzy, powodującego najniższe wzrosty cen, przyczyni się do tego, że opłacalność przemysłu i nielegalnego handlu papierosami nie będzie aż tak duża, jak w przypadku przyjęcia innych wariantów składowych stawki akcyzy, powodujących wyższy wzrost cen papierosów. Ponadto wysoka stawka kwotowa może powodować to, że producenci zaczną konkurować między sobą jakością papierosów, a nie ceną. W efekcie wzrost jakości legalnych papierosów i możliwość zakupu legalnego taniego tytoniu do palenia może sprawić, iż zainteresowanie nielegalnym handlem papierosami, pochodzącymi z przemysłu, niewiadomego pochodzenia i wątpliwej jakości spadnie.

Ustosunkowując się do wpływów budżetowych za lata 2000 – 2003 , kiedy to obowiązywała stawka procentowa podatku akcyzowego w wysokości 25%, prawdą jest, iż w okresie tym faktyczne przychody z tytułu akcyzy od wyrobów tytoniowych były niższe od założonych w ustawie budżetowej o 1,3 mld zł. Głównie niewykonanie założeń budżetowych wystąpiło w latach 2000 i 2003. Należy podkreślić, iż od czerwca 2000 r. wprowadzony został system kwotowo-procentowego opodatkowania podatkiem akcyzowym papierosów. System ten, z założenia, poprzez procentową stawkę podatku akcyzowego, która liczona jest od wolnorynkowej ceny detalicznej, daje możliwość minimalizowania przez producentów papierosów obciążenia podatkowego. Wyznaczenie przez producentów ceny niższej - niż cena wynikająca z pełnego przeniesienia skutków podwyżki akcyzy, która stanowi podstawę do założeń ustawy budżetowej odnośnie wpływów budżetowych - oznacza niższe obciążenie podatkowe, a w konsekwencji odchylenie faktycznego wykonania od przewidywanego, ustawą budżetową, wpływu z podatku akcyzowego. Taką politykę prowadził przemysł tytoniowy na przestrzeni całego 2000 r., w wyniku której mimo wysokich podwyżek akcyzy nie nastąpił wzrost cen detalicznych, a nawet w wielu przypadkach odnotowano obniżenie cen. Sytuacja taka znalazła odbicie w budżecie, bowiem niezrealizowane zostały wpływy z